

ניתוק יחידת העיבוי של מזגן מפוצל (חוברת 56 - אפריל 94) (08-24)

הבעיה

יחידת העיבוי (מדחס) של מזגן מפוצל מותקנת על גג של בניין, ללא אפשרות ראייה של היחידה מתוך הבית. ניתוק המכשיר על הגג נעשה על-ידי מחבר מתוצרת מסויימת, אשר קיבל את אישור מכון התקנים כמחבר תקני. המחבר עצמו מותקן בתוך תעלת אספקה פלסטית והגישה אליו אפשרית רק אחרי פתיחת ברגים להסרת המכסה.
האם צורת ניתוק כזו עונה על דרישות התקנות?

תשובת הועדה

נכון הוא שבתקנות החשמל (מעגלים סופיים הניזונים במתח של 1000 וולט) התשמ"ה-1984 נדרש:

(1) בתקנה 30(א):

"מכשיר חשמל יצוייד באמצעי לשם ניתוק מהזינה".

(2) בתקנה 31(א):

"למכשיר חשמלי קבוע או נייד יותקן מפסק קבוע אשר יתאים לזרם הנקוב של המכשיר"

(3) בתקנה 31(ב):

"המפסק יהיה נפרד מהמכשיר ויותקן בטווח ראייה ממנו, אלא אם ניתן המפסק לנעילה במצב מופסק".

(4) בתקנה 32(א):

"על אף האמור בתקנה 31, מותר להזין מכשיר באמצעות:

(1) תקע ובית תקע במקום מפסק כאשר הזרם הנקוב של בית התקע אינו עולה על 25 אמפר".

(5) בתקנה 50(ב), הדנה באופן ההזנה של דוד שמש, אשר מבחינת דרישות הבטיחות דומה למדחס של מזגן מפוצל, נאמר:

"בנוסף למפסק המותקן לפי תקנת משנה (א) יותקן לכל דוד שמש, שלא נמצא בתוך המבנה שהוא משרת, מפסק צמוד לקונסטרוקציה שעליה נמצא הדוד".

מכל הנ"ל אנו למדים שיש להתקין מפסק בקו ההזנה למזגן, אלא אם הוא מוזן מחיבור של תקע ובית תקע לפי ההקלה שניתנה בתקנה 32(א) (1) למכשירים שצריכתם אינה עולה על 25 אמפר.

חיבור המזגן הנדון נעשה על-ידי תקע ובית תקע בפנים המבנה, וזה אכן מתאים לדרישות. ניתוק יחידת העיבוי, בהקבלה לדרישות הקיימות לגבי דוד שמש, חייב להתבצע סמוך ליחידה זו, כי בעת הטיפול בה, כשהתקע של החיבור הראשי נשלף, אין קשר עין בין מקום התקע לבין יחידת העיבוי שעל הגג ולכן אין בטחון שלא יוכנס התקע לבית התקע על-ידי מאן דהוא ויפיע מתח ביחידת העיבוי בזמן הטיפול בה.

נשאלת השאלה אם חייב להיות מפסק במקום זה, או שמא מותר להשתמש באמצעי ניתוק אחר?

בתקנה 33 נאמר במפורש:

“על אף האמור בתקנה 32(ג), מותר להתקין בפתיל הזינה של מכשיר חשמל אבזרים אלה:

(1) תקע ובית תקע מיטלטלים...”.

אין כל ספק שמחבר תקני הינו כעין תקע ובית תקע מיטלטלים. לכן צורת ההתקנה המוצעת עונה על הדרישות.

כדי להבטיח את שלמות המחבר, קבעה הועדה שהגישה אליו חייבת להיות אפשרית רק לאחר שימוש בכלים (כדי שלא כל דיכפין יתעסק בו) ושיהיה שילוט מתאים על תעלת ההתקנה, אשר בה המחבר, המצביע על זהותו ועל תפקידו.